

MEMÒRIA DE LA PROFESSIÓ

Consell de Col·legis de Metges de Catalunya

Entrevista al doctor Lluís Vergé Mussella el dia 12 de maig de 2004, a casa seva, plaça de Gal·la Placídia, 24, 3r. 1a., per la doctora Josefina Corbella Caus, i revisada pel doctor Lluís Daufí el mes de novembre de 2004

(Esbós biogràfic, portada)

El doctor Lluís Vergé va néixer a Barcelona el 29 de setembre de 1914 on practicà amb exemplar dedicació l'especialitat de Cirurgia General durant tota la seva vida professional, i és un exemple d'home culte, intel·ligent, amant de la música i de la literatura a la qual encara dedica una bona part del seu temps de lleure, puix cada dia escriu el seu vers abans d'anar a dormir.

Va decidir estudiar Medicina sense tenir cap antecedent familiar i ha estat un metge emprenedor com ho demostrà en fundar la mútua Labor Médica l'any 1955, amb pocs mitjans econòmics però amb molta il·lusió i entusiasme.

Dedicat a la seva tasca de cirurgia ? "obrir panxes" com deia ell des de la infantesa?, ha viscut temps difícils, com la guerra civil que passà en gran part al front de l'Ebre, com a metge en un tren hospital, ha estat un ciutadà honest i generós, que ha sabut guanyar-se l'estimació i el respecte dels qui l'han tractat durant la seva llarga carrera professional.

Doctor Vergé, tal com li vaig comunicar ja fa un temps, em fa molta il·lusió venir aquí a casa seva per fer-li aquesta entrevista que ens permetrà repassar les memòries d'un metge que ha treballat un bon grapat d'anys.

Miri, d'aquí a quatre mesos faré noranta anys. El 29 de setembre, dia de Sant Miquel. (Es gira i assenyala la paret on hi ha penjades multitud de fotografies emmarcades.) Miri allà: jo, el meu pare i el meu avi.

Cap d'ells era metge?

No. Miri, jo he adorat el meu pare i la meva mare. L'avi l'he estimat també molt. A Can Vergé només hi havia alegria, només hi havia confiança... I ara no és ben bé el mateix... miri ?senyala una altra fotografia? l'últim de la família és aquell que està allà, que viu amb una mossa, no s'han casat ni tenen canalla!

O sigui, vostè té un fill, una filla, néts i besnéts...

Ara, en aquests moments, tinc cinc néts, les tres nenes de la meva filla, que són la Natàlia, l'Elena i l'Elisabet, i després dos néts.

Nascut a Barcelona. Es considera un metge barceloní?

Sí, un metge barceloní. He nascut aquí, m'he format aquí, he exercit aquí... i aquí em té.

Els seus estudis primaris on els va fer?

A Can Pironga

Com diu?

A Can Pironga. Ah, vostè no ho sap això. Can Pironga era un col·legi molt conegut en aquells anys per tot el barri. Tenia un nom complicat per a la canalla: col·legi Wangüemert, nom del seu propietari, el senyor Fèlix Wangüemert i Pozzio. Algun nano amb sentit de l'humor va transformar el nom original enrevessat sense sentit en un altre també sense sentit però menys difícil de pronunciar. I des de llavors tothom l'anomenava Can Pironga. Estava a la Gran Via, quasi tocant a Muntaner, a la banda de muntanya.

I com li va néixer la vocació de ser metge? Algun amic, alguna situació?

No ho sé. Jo, quan vaig començar a dir que volia ser metge, al papà no li agradava, perquè del meu avi tenien una empresa de barrets. Barrets de criatura. Barretets de mariner... se'n venien molts.

Els Vergé, l'avi, el pare i jo també, però no tant, vivien per la música. I com que, per viure s'ha de menjar, havien de treballar, perquè la música no els donava res, no eren professionals, i és clar, jo no vaig ser músic perquè, en aquella època, hi havia el costum que no et deixaven tocar un instrument fins que no

fessis dos cursos de solfeig. I la gent es fumia de fàstic... I la meva germana, que tenia quatre anys més que jo, i jo no ho vam fer.

Tinc entès que ja el seu avi i el seu oncle, Mario, van tocar davant de Pau Casals; al seu tiet en Pau Casals ja li va augurar un èxit...

En Pau Casals va dir: "Aquest noi em farà córrer, a mi." Tota la família era molt amant de la música. El meu avi ho tocava tot, perquè si començo a explicar coses d'aquest senyor d'aquí a vuit dies encara serem aquí. Ell tocava l'orgue, el meu pare tocava el violí, el meu oncle, el Mario, tocava el violoncel.

Bé, però estàvem parlant de la seva vocació per la medicina.

Sí, ja li he dit que al meu pare no li feia gràcia que jo volgués ser metge. Però la meva mare sempre em va fer costat. I finalment el va convèncer. Jo estudiaria per metge.

Primer va haver de fer el batxillerat.

Sí, vaig fer el batxillerat a l'Institut Balmes en sis anys. Aquest institut es trobava dintre del recinte de la universitat. Me'n recordo que, pujant pel carrer Aribau, hi havia un cine, el Central, crec recordar que es deia, i pels jardins de la Universitat els estudiants podíem entrar directament sense pagar.

I a quina edat va començar la carrera de Medicina?

Als setze anys.

Setze anys quan va començar la carrera i l'últim any ja era metge, que va ser el 36; jo tenia 21 anys.

I quins records té de la facultat?

Bé, molt bé, sí.

Hi havia bon ambient?

Sí.

Quin tipus de gent estudiava en aquella època?

L'ambient que jo sempre he trobat en llocs d'estudis. Els que havien de venir a peu de Sant Boi perquè no tenien per pagar el tramvia, estupends. Ara, el "niño guapo" que venia amb un cotxet, aquest res.

I eren molts a la classe?

Sí, un centenar.

De dones que estudiessin, n'hi devia haver molt poques, oi?

Dues dones, només. I després a mitja carrera s'hi va ajuntar una senyora molt gran que li dèiem la tieta, pobra tieta.

I què s'acostumava a fer quan se sortia de classe: s'anava a un bar especial, hi havia algun grup polític, hi havia cap activitat?

Sí, anar al billar. A un billar que hi havia al carrer dels Tallers.

Va haver-hi cap esdeveniment polític, allò que la policia entrava a la facultat, com aquí als anys seixanta; no hi havia aldarulls estudiantils?

No.

Jo recordo que hi havia gent que explicava que en aquella època hi havia qui tirava el retrat del rei per terra...

Vol dir quan es va instaurar la República? Pot ser sí, però dintre la facultat de Medicina, no.

Va estudiar amb alguns metges que siguin avui dia coneguts?

Em sembla que de tots aquells amb qui vaig estudiar i vaig fer la guerra no en queda cap.

Els estudis estaven estructurats de manera diferent? Hi havia moltes pràctiques?

Poques. La que ens feien fer era una que el catedràtic havia fet el llibre de les pràctiques, i aquesta sí, perquè li interessava que la gent hagués de comprar el llibre. Però fora d'això, hi va haver una cosa molt important. Al cap de poc de començar la carrera, amb l'adveniment de la República i de la Generalitat de

Catalunya, es va crear la Universitat Autònoma. I van establir una cosa estupenda que era que certes assignatures tant les podies fer al Clínic com a Sant Pau, que eren els dos grans hospitals de Barcelona. L'oferta d'ensenyament s'amplià considerablement amb metges de molt prestigi.

Però, en general, no hi havia aquells grups petits de pràctiques?

No.

I quines eren les seves assignatures preferides?

L'anatomia. Bé, del primer any al segon ja hi ha un daltabaix, perquè hi ha la dissecció, fer pràctica amb un tros de cama, per exemple. Hi ha gent que volia ser metge perquè quedava molt maco, però quan li donaven el tros d'un mort...

Hi havia bona companyonia entre tots els estudiants?

Sí.

Llavors vostè va acabar la carrera al Clínic als vint-i-un anys. Era l'any 36, o sigui que va esclatar la guerra quan vostè ja era metge?

Sí jo, el juliol del 36 ja era metge, perquè vaig aprovar totes les assignatures pel juny. Miri, ara li diré una cosa: en tota la carrera jo no vaig tenir mai cap excel·lent, però tampoc mai cap suspens. O sigui que jo al juny havia acabat la carrera. No em va quedar res per al setembre.

Ara bé, jo tenia un any de pròrroga en el servei militar, perquè estava acabant la carrera. I és clar, quan va venir la revolta i tot això, em van cridar, perquè anés a la caserna de reclutament de les Milícies Antifeixistes que estava al carrer del Comerç, en el que era l'antic convent de Sant Agustí Vell, a prop del Born. I allà ens van avisar a 14 o 15. Vam trobar un sergent amb samarreta, que ens féu quadrar i ens va dir: *"A ver, los que quieren ir a conquistar Zaragoza, un paso adelante"*, i és clar, eren nois de casa nostra, no hi havia cap polític, i ningú no va fer res. *"¿Ah, no?, ¡pues con las mulas!"*. I ara li explicaré la meva anècdota de guerra. Sempre hi ha algú que vol ser el primer i quan van dir això, tots cap allà les mules i un que va entrar el primer, va sortir escopetejat per una coça. Aleshores, vaig entrar jo que era el segon, vaig veure

a l'altra punta de la caserna que hi havia un mul petitet, que era el que s'utilitzava per anar busca proveïments per a la caserna. Jo vaig dir: "Carai, aquestes mules tenen bona cara però aquell borrec no!". Vaig travessar, vaig agafar el mul i vaig sortir per fer la volta, però després de la volta, "*¡Tres vueltas!*", i jo vaig pensar "Carai!", amb el mul altra vegada. O sigui que les tres voltes que tots van fer amb una mula, guitza per aquí, guitza per allà, jo les vaig fer amb el pobre animalet que jo no volia veure! Això és autèntic. I aleshores aquella nit ens van citar al Teatre Barcelona, que estava al començament de la Rambla de Catalunya. Allà hi havia les forces de Sanitat Militar i aquella mateixa nit vam sortir a conquerir Saragossa en un tren hospital, però quin tren hospital! Eren vagons de mercaderies d'abans amb portes corredisses a banda i banda, on hi havia un llit a cada racó. Les infermeres eren prostitutes reclutades i els infermers tots els que havien fugit de la presó. Què li sembla?

Estava com a soldat o com a suboficial?

Com que era metge, primer em van fer alferes, després tinent, més tard capità i quan m'anaven a fer comandant jo els vaig dir: "No, tu, no fumem!, perquè el dia que s'acabi la guerra què ens faran? Nosaltres vam fer un grup, érem quatre o cinc que vam anar junts, mentre vam poder, i que vam tenir la sort que una persona va considerar més important l'amistat que la política. I aquest era el fill d'un metge molt conegut, Jaume Aiguader i Miró, que fou alcalde de Barcelona i ministre després de Largo Caballero i de Negrín. Era en Jaume Anton Aiguader. Jaume Anton, jugant-se la vida, ens va protegir a tot aquest grupet d'amics.

Que són aquests d'aquí?

Sí. I això que hi ha és Torre de Riu, (diu ensenyant-nos una fotografia) a Alp, a prop de Puigcerdà; m'hi van fer anar a organitzar un hospital d'evacuació, perquè hi havia d'haver moviment per allà, però no n'hi va haver res i aleshores jo vaig tornar.

Aquest tren hospital, anava recorrent llocs del front d'Aragó?

Al final va anar per tot Espanya.

Però vostè estava concretament al front de l'Ebre, estava a Belchite, a Samper de Calanda.

De Calanda no me'n parli. Belchite no el van agafar mai les tropes franquistes, perquè jo estava allà. El dia que l'endemà van dir: "*¡Ha caído Belchite!*", no era veritat, jo estava allà en una trinxera, amb un company que era un xicot d'una família molt coneguda a Barcelona, en Ricard (Tato) Vidal Ribas. Ell formà part del nostre grup i per a ell tenien més importància els amics que la política. Després hi havia l'Aiguader, que aquest manava pertot arreu, però quan teníem un problema ens el resolía, sempre.

I què va passar a Samper de Calanda?

Home, que van assassinar vuitanta persones perquè sí, entre elles hi havia un avi i un nét.

I vostès allà tenien molta feina, hi havia molts ferits, tenien...?

No, hi vam estar una temporada molt llarga, i quan ens avisaven anàvem on hi havia hagut enfrontaments i ens endúiem els ferits.

I tota la guerra la va passar en aquest lloc.

No, vaig estar a molts llocs. Sempre cansat d'anar amunt i avall, i sempre fent coses una mica rares. Una d'elles és la que us explicaré ara. Hi havia un lloc on estava el centre d'evacuació de tots els ferits, i un dia jo anava amb el tren hospital, no sé si era a Almeria o per allà; arribem a un lloc cap a les 2 de la matinada, i em ve el maquinista, perquè els metges eren els caps, i ve el maquinista i diu: "Escolti, s'ha espatllat la màquina." "I a mi què m'explica, vol que li arregli?" "No, jo ja he trucat." Amb això que arriba un tren en direcció diferent, ple de gent, amb gent sana i bona. I em diu: "Escolti, per què no ens quedem aquesta màquina i, quan arribi la que hem avisat, que se'n vagin? Ells estan bons, en canvi, al nostre tren estan tots malalts. I el que estava a la nit a l'estació diu: "*Bueno, oiga, pero yo necesito un vale.*" "Què vol dir això?" En aquella època tot eren "*vales*"; val per això, val per allò... Entro a l'estació, agafo un paper, escric el nom de l'estació, a tal dia, tal hora, firmat pel metge, i escric "*vale por una máquina de tren*". Llavors ens vam quedar la màquina i quan va arribar la que havíem demanat els altres se'n van poder anar.

Vostè, com a metge, quina pràctica feia?

Jo era cirurgià.

Llavors què, operava ferits?

No, evacuació i prou. Hi havia un tren hospital que era quiròfan, que el portava en Rafael Pulido Cuchí. El coneix?

Els coneixia, als dos germans, un que era bioquímic i aquest que era metge, em sembla que otorino.

Aquest tenia un tren hospital i quiròfan.

De quins mitjans disposàveu llavors per atendre els ferits, teníeu material suficient?

Sí.

Llavors la guerra va acabar i vostè va tornar a Barcelona...

No, miri, jo primer vaig estar muntant l'hospital de Torre del Riu; després em van enviar perquè organitzés a Alp forces d'evacuació, però al final no hi va haver moviment, i aleshores un dia em van enviar a un altre destí. I llavors vaig anar a veure en Jaume Anton Aiguader i em diu: "Caram, tu, Lluís, sempre em portes complicacions!" "Què passa?" Home, la cosa deia: "*Centro de no sé què no sé cuantos*", eren tres lletres, eren els "*granujas*" que mataven la gent.

La CNT?

Què?

Ce, ne, te.

CNT, això mateix.

"M'han dit que tu vas molt per Puigcerdà perquè et vols passar als nacionals".

"No siguis animal, Jaume Anton, per l'amor de Déu. Jo hi he anat en tots els mesos un dia perquè el barber em tallés els cabells i prou." "Home, sí, però no ho sé..."

I llavors em va enviar a l'Hospital Militar de Barcelona. Mentrestant, la guerra anava tirant. Jo em feia bastant el zelós, perquè arribava un conegut i, com que si li donava l'alta l'haurien tornat a enviar al front, m'entén?, i feia que marxés cap a casa. Però aleshores, quan aquí a Barcelona ja se sentien els trets van agafar aquest hospital i van evacuar absolutament tothom. Van anar a parar a Girona, de Girona a Figueres i de Figueres a un camp de concentració a França, només li dic això. Però hi va haver tres persones que no es van moure de l'hospital. Primer, el noi que es cuidava d'obrir la porta. Segon, un ferit lleu, que no sé què tenia. I jo, que no tenia res per amagar. Se'n van tots i ens quedem allà. I a les sis del matí s'obre la porta de ferro i entra una tanqueta i se'n va. A les vuit i escaig, s'obre la porta i entren una ambulància i un automòbil. És clar, allà estàvem tres, un era un ferit lleu, l'altre un empleat i jo que era un capità metge, i em va semblar que havia de dar la cara. En canvi, en Jaume Anton Aiguader se'n va anar a França, va posar un negoci de no sé què, que li anava molt bé, ja hi va anar casat, que jo vaig anar al casament seu, va tenir uns quants fills i venia a Barcelona, i quan arribava al Prat em trucava: "Lluís! Sóc el Jaume!" I mira, quan podia venir venia.

Bé, doncs, aquest dia s'obre la porta, entra una ambulància i un cotxe, i jo surto a donar la cara. I abans de baixar sento que diuen: "Vergé, què hi fa vostè, aquí?" "Home, els esperava" Què havia de dir jo! El doctor Puig Sureda, què et sembla! Casual, eh! Llavors, l'endemà al matí, vaig anar al Palau de la Generalitat, que era la caserna general, vaig demanar per l'oficial de guàrdia i vaig parlar amb un noi jove. *"Mire, yo soy capitán del ejército republicano y como no tengo nada que esconder vengo."* *"Ah, muy bien, muy bien, le haremos un juicio de guerra."* *"Ah, bueno."* I em van fer un judici de guerra, vaig haver de tornar un altre dia, un noi jove em va fer unes quantes preguntes i em va dir *"No se preocupe"* i al cap de poques setmanes em van dir que no calia que tornés, que no tenien res contra mi. *"Bueno, gracias."*

Llavors va anar a Madrid a fer l'especialitat.

No, hi vaig anar a fer el doctorat.

I quant temps hi va estar?

Uns quants dies, només. Ja li he dit que no vaig treure mai cap excel·lent però tampoc cap suspens. I a Madrid em podien haver donat un excel·lent. Perquè un bidell ens va vendre les respostes a les preguntes de l'examen, però només em van donar notable. Es veu que això de l'excel·lent no estava fet per a mi.

Llavors com recorda vostè quan va començar a Barcelona a fer les primeres consultes, a exercir la professió...

A l'Hospital de Sant Pau. Hi vaig tenir en Puig Sureda i en Corachán, que havia tornat d'Amèrica.

I recorda el primer pacient que va tenir?

Recordo la primera operació que vaig fer a la meua vida, encara que fent d'ajudant; i després l'última. A la Clínica del Pilar.

L'última va ser al Pilar, però la primera on va ser?

No, va ser en una clínica; em van dir: "*Venme a ayudar*", i és clar jo no sabia com anava, això s'havia de fer a poc a poc.

I recorda els primers diners que va cobrar com a metge?

Sí, ja ho he explicat moltes vegades. Era a la plaça de la Sagrada Família, un tercer pis. Truco i surt una noieta. "Sóc el metge." "Mama, aquí hi ha un jove que diu que és el metge." I després, em pregunten: "Què li dec?" "10 pessetes." I me'n van donar dotze. Ho tinc apuntat, eh? Aquesta va ser la primera pacient que vaig tenir.

I amb quin diagnòstic?

Un refredat, crec.

Però llavors em va agradar la cirurgia i de seguida m'hi vaig ficar, a Sant Pau, que vaig tenir en Puig Sureda, en Corachan, gent de molta categoria, un darrere l'altre.

I va estar molts anys aquí, a Sant Pau

Sí, bastants, aquí em sembla que hi ha una fotografia per una desfilada que fèiem per unes festes... segurament la Santa Creu.

I després de Sant Pau sé que va treballar a l'Hospital de Sant Llorenç de Viladecans, se'n recorda d'aquella època?

La Casa Roca tenia mil i escaig d'obriers i per qualsevol ximpleria havien de venir a Barcelona. I el senyor Roca va dir: "Noi, això és una..." Perquè, per qualsevol cosa, n'hi havia cinquanta que deixaven la feina per anar a Barcelona al metge. I llavors va voler fer un hospital. Però abans volgué saber qui eren els metges. I preguntà: "A vostès, a Barcelona, qui els porta?" "El cirurgià tal, i tal i qual... ". I aleshores ens va reunir a tots els metges i ens va dir: "Mirin, vostès ja cobren a tant per peça, aquests senyors que atenen" (com més pacients tenies més cobraves, estiguessin o no malalts). "Nosaltres els darem uns diners i farem un hospital aquí, què els sembla?" "Molt bé". "Amb la diferència que hauran de venir amb el cotxet cada dia, o dia sí dia no". I vam anar a l'hospital i molt bé, i aleshores un dia, em diuen: "El senyor Roca el vol veure." "A mi?" Pujo i em diu: "Miri, hem estat observant en aquests primers mesos i considerem que qui té més aptituds per dirigir aquest hospital és vostè." "Gràcies. Ara, amb una condició: **vostè i un arquitecte han fet aquest hospital però sense participació de cap metge. Jo accepto ser director si vostè em deixa que d'això que ha fet vostè en faci un hospital.**"

Estava regit per monges aquest hospital?

Sí.

I quin any era?

No me'n recordo. I aleshores vaig fer un hospital com Déu mana. Per exemple, la sala d'espera estava al costat de la sala de parts; quan una senyora cridava tothom se n'anava al jardí. Vaig refer una habitació que tenia deu o dotze llits. I després quan vam anar a Roma, els vaig demanar per a l'hospital aquest la benedicció del Papa, i un dia també vam fer una mica de festa a l'hospital, i jo vaig enraonar, i tinc una fotografia que es veu el senyor Roca, la senyora Roca i el bisbe de Barcelona, plorant tots tres perquè, perdonin, quan he de parlar ho faig bastant bé.

I allà treballava amb cap metge conegut?

Sí, perquè jo n'hi vaig fer anar algun, per exemple el Tato Vidal Ribas, que tenia un laboratori d'anàlisis clíniques.

No hi havia mitjans avançats?

Sí.

Això devia coincidir més o menys amb la fundació de la Labor Médica, l'any 55. Expliqui'm com va anar la fundació.

Jo, en aquella època ja notava la necessitat que hi hagués una mútua per a la gent que no podia pagar anar a la clínica Corachan quan tenia un problema quirúrgic més o menys important. I que pogués triar el metge que volia. El primer despatx que vaig tenir va ser el meu despatx de la Diagonal, i després vam llogar un entresòl a la Gran Via i allà hi vam posar un senyor, i jo hi anava a la tarda a última hora, venia el cobrador... Vam començar així. I després vam anar a parar al carrer Aribau, on pràcticament aquella casa era nostra perquè els quatre entresòls eren de propietat.

Aleshores el règim de Labor Médica consistia a tenir abonats, com una iguala.

Exacte.

De fet, vostès van començar com una iguala, no d'un metge concret sinó d'un grup de metges.

Però el primer cos mèdic eren els meus amics.

I els metges com cobraven?

Tenien uns mòduls, tantes visites, tantes operacions i tants diners.

Llavors hi havia pocs afiliats o de seguida s'hi va apuntar molta gent, o va costar?

No va costar gaire, no. Vam assolir un respectable nombre de socis
Al començament, quan es va engegar la Labor Médica hi havia a Barcelona altres mútues com aquesta. L'Aliança era molta antiga. Tenia molts socis.
Després va organitzar-se l'Assistència Mèdica Col·legial

Li van fer la competència.

Sí. S'ho van muntar molt bé.

Això ho va fer el doctor Josep Espriu. Ara tenen l'Hospital de Barcelona, a la Diagonal.

Aquests convencien el futur client que hi havia el Col·legi de Metges al darrere. Això els donava molta força.

I llavors, a poc a poc, van anar incrementant i van aconseguir tenir un nombre d'afiliats molt important. I vostè quina feina va fer dintre de la Mútua?

L'amo, el director... L'any 95 pràcticament quasi tota la casa ja era nostra. La dona del venedor era una noia que jo coneixia del carrer Villarroel i em va donar moltes facilitats, les coses com siguin. I el dia de Sant Jordi, a la part mèdica, que hi havia infermeres, de tot, i davant, que hi tenien la part administrativa, jo els portava la rosa a totes, i per això m'estimava força la gent, allà.

Quants metges col·laboraven a Labor Médica quan ja va estar establerta?

Bastants ja.

I el metge que volia treballar per Labor Médica ho havia de sol·licitar?

Sí, naturalment.

Havia d'adquirir unes accions?

Molta gent venia a sol·licitar, alguns ho aconseguien, d'altres no. Jo feia una selecció.

Seguia algun criteri per seleccionar-los?

Era jo, jo els rebia i, segons el que deia, decidia. N'avaluava la capacitat professional i esbrinava sobretot la seva dimensió humana.

A part d'aquesta etapa de la mútua, vostè també va formar part de la Coral Polifònica del Col·legi de Metges; aquesta és una etapa que vostè recorda amb molt d'afecte, oi?

Sí, realment

Quants anys va formar part d'aquesta coral?

No ho sé, no me'n recordo, però bastants.

I amb això va fer viatges amb la coral, va cantar per molts llocs...

I tant! El director es deia Carbonell; els cantants, baixos, barítons i tenors, eren tots metges, i les tiples i les sopranos eren les nostres dones. Què més vol?

Devien fer un grup bastant nombrós.

Sí, i vam viatjar molt. A Holanda hi vam anar dues vegades; a Itàlia una, a Areggio, a prop de Florència. La vegada que vam anar a Itàlia, després, servidor de vostès, a mi no m'ha agradat mai ser president, he sigut secretari, m'agrada fer la feina, no presumir, i aleshores se'm va ficar al cap veure el Papa.

Com va aconseguir assabentar-se d'on era el Sant Pare?

Primer de tot vaig anar a Castellgandolfo; em va rebre un capellànet. Érem tres. Li vaig dir: "Miri, nosaltres som això, això i això, i aquí tinc les còpies que he fet durant aquest últim temps sol·licitant una audiència amb el Papa." "Sí, es clar, però com vostè comprendrà..." "Sí, ho comprenc però..." Se'n va anar i va sortir un capellà més vell, i al cap d'una estona va sortir un altre capellà encara més vell, tres, i el tercer em diu: "Bé, ja veurem el què." A la tarda, jo era a la dutxa, a Roma, van trucar a la porta i van portar la invitació per anar a veure el Papa.

Va tenir molt ressò, i aquí veig ? hi ha un retall de diari a sobre la taula? que fins i tot *L'Osservatore Romano* va publicar la foto de vostès.

Sí, però és que jo, a més a més, me'n vaig anar a veure el corresponal de *La Vanguardia* a Roma, que em va dir: "Si té alguna foto, porti-me-la." I li vaig portar i llavors va sortir al diari d'allà però també al d'aquí.

L'any següent es va dissoldre la coral.

Sí, però pensi que ens vam divertir moltíssim. Després encara vam anar dos cops a Holanda.

Aquesta capella coral tenia la seu al Col·legi de Metges de la Via Laietana, oi?

Sí.

O sigui que ja no va anar al passeig de la Bonanova perquè ja s'havia dissolt, oi?

Exactament.

Al marge d'això també tinc entès que va fundar el Club Marítim de Castelldefels, oi?

Vaig ser el soci número 1 amb medalla d'or. Ja no es pot ser més. Però és com tot en aquest món. La primera vegada que jo vaig dir: "Aquí podríem fer un club marítim", la gent em deia: "Per què? Si ja n'hi ha un!", "Bé, però està a uns quants quilòmetres, i en canvi aquí està més a prop de Gavà!". I encara existeix, oi?

Té cap record de l'Hospital de Sant Llorenç,

Molts, naturalment. No sé què dir-li. Coses d'hospital... Miri, me'n recordo d'un de molt desagradable. Una noia disminuïda psíquica la van violar sota d'un pont, va venir a l'hospital i nosaltres vam dir: "Aquesta noia se l'ha d'atendre", i la mare superiora va dir: "Si estava sota el pont, que s'hi mori!" I és clar nosaltres vam agafar el cotxe i ens en vam anar cap a Vic, on hi havia la central de l'orde. Quan vam tornar, ja no hi era la superiora.

Em sembla que eren monges josefines, que és un orde femení fundat per un capellà de Vic, on tenen l'hospital central, i posaven monges a diferents clíniques.

Altres records no són tan desagradables. Un dia em porten a l'hospital un senyor gran que havia caigut. L'atenc, agafa el cotxe i se'n va. Molt bé. Jo no sabia com es deia aquell senyor, però ell va saber com em deia jo. I un dia,

amb això de la Coral, quan anàvem, per exemple a Holanda, aleshores ens repartien a casa de cantants d'allà, que per cert fa molta gràcia perquè quan jo vaig anar a Holanda la primera vegada em van ensenyar com si fos un tresor una xemeneia feta de pedra, perquè a Holanda si vols buscar una pedra has d'anar a una joiera, no hi ha pedres a Holanda!, de debò!. Doncs aquest senyor, ell va saber el meu nom però jo no vaig saber el seu. Aleshores ve aquí un cor holandès i, es clar, vam haver d'hostatjar un matrimoni. Es va donar la coincidència que aquells dies teníem la nena amb no sé què i la meua dona estava a casa vetllant-la. I els vam allotjar a un hotel, a compte nostre, el temps que estaven aquí cantant. I quan fan la factura, me l'envien sense càrrec, sense cobrar-me res. Aleshores vaig saber que l'amo de l'hotel era aquell senyor que jo vaig atendre a l'hospital sense saber qui era. I vol saber qui era? Doncs era el pare d'aquell Gaspar que va ser president del Barça!

Després de l'etapa de Sant Llorenç, vostè va anar a la Clínica del Pilar, al final de la seva carrera professional. Quin any hi va entrar, després de Sant Llorenç, o va combinar les dues coses?

La Clínica del Pilar ja existia; aquell edifici gran que dona al carrer Balmes era la clínica. I quan jo hi vaig anar ja estava dirigit per monges. Hi havia el convent. Va ser un capellà que la va fer.

I l'última operació l'explicaré perquè val la pena. "Per què plega?" "Doncs perquè he dit que plego i plego."

Devia tenir setanta anys, perquè era el 1984.

Sí. Aleshores, vaig fer una selecció de malalts i vaig dir: "Aquest dia acabaré." I llavors em va fer gràcia i vaig fer venir un fotògraf perquè fes fotografies. Però es va donar la casualitat que l'última operació, que va ser treure un apèndix, va sortir la primera fotografia, quan jo amb el bisturí feia el tall, i després l'última fotografia quan jo anusava l'última sutura... No havien passat ni nou minuts. Aquest temps va quedar registrat a les fotografies on es veu el rellotge de paret del quiròfan.

Això vol dir que estava en perfectes condicions per poder seguir la carrera professional.

Jo operava molt de pressa, com els cirurgians de la meva època, i a més a més sense obrir la boca. No vaig contra ningú, però és que, a vegades, mentre s'opera s'expliquen acudits, xafarderies, els gols del Barça... què sé jo, no vulgui saber-ho

Veritablement anava per feina vostè. Avui es dedica a una de les seves aficions preferides. Vostè escriu, ha escrit sempre, ha fet poemes.

Sí, es la meva afició preferida. De tant en tant, faig un recull de poemes i els publico en forma de llibre, que regalo als meus amics i familiars.

Com veu la medicina d'avui dia?

No ho sé, perquè no faig cap activitat mèdica. Ahir va venir a veure'm un metge i em va trobar molt bé.

O sigui, que només fa de pacient. Té contactes amb el Col·legi de Metges.

No em resulta fàcil, com pot veure, anar amunt i avall. La darrera vegada que he estat al Col·legi de Metges va ser per rebre el títol de col·legiat d'honor. Durant l'acte, el secretari va dir: "Necessitem un milió de pessetes ?encara no hi havia això dels euros? , perquè hi ha pisos que ocupen els metges que arriben a certa edat i no tenen família, per ajudar-los. Com ho fem per treure aquest milió?" S'aixeca un i diu: "Home, ja guanyen molts diners!" Tothom donava la seva opinió. I jo vaig tenir un moment d'aquells que es tenen a la vida, m'aixeco i dic: "Jo crec que, amb tots els respectes, això d'enviar cartes als metges no servirà de gaire; les tiraran a la paperera. En canvi, jo el que els puc dir és que aquest milió està aquí." "Què vol dir?" "Molt senzill; secretari, apunti: Lluís Vergé Musella, 50.000 pessetes." I m'assec. S'aixeca un altre i igual. No havien passat deu minuts i el secretari diu: "Un moment, un moment, seguim perquè ja tenim el milió."

Vostè, sempre pràctic i expeditiu. Ara, jo li demanaria per acabar que ens dediqués un verset, dels molts que té, perquè jo sé que vostè no se'n va cap dia a dormir fins que fa el seu poema.

Li n'escriré un, que està publicat al llibre *Enyorances* amb el qual vaig celebrar "Els meus primers vuitanta anys" i que pot resultar molt adient en aquests moments.

LA NOVA AMISTAT

Ara, que jo estic tan sol,
i del món, gairebé aïllat,
tinc un goig i un gran consol,
he fet una nova amiatat!

És moreno, de naixença,
o bé per les solellades,
ja, que tots dos amb freqüència,
fem ben llargues passejades.

És serio i no té interès,
no té mandra ni rondina,
si el necessito, em segueix,
ve al meu costat, i camina.

No parla, però sap escoltar,
em dóna suport, no amor,
així sé, que mai em passarà,
la factura d'un favor.

Penso que haureu endevinat,
i si ho heu fet, teniu la raó
que aquesta nova amiatat,
no és res més, que el meu bastó.